

VASÁR NAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BÁTHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falv” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 11-55-62.
Postatakarékpénztári csekk száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 4, félévre 2, negyedévre 1 P.
Külföldre: egész évre 8, félévre 4, negyedévre 2 P.

Budapest, 1940.

XXI. évfolyam, 52. szám.

December hó 29.

NYILATKOZATOK A MAGYARSÁG MAI KÖTELESSÉGEIRŐL

Tallózás a karácsonyi nyilatkozatok között

A napilapok karácsonyi számai sorra szólaltatták meg a magyar politikai és közéleti nagyságokat, akik nyilatkozataikban körvonalozták a jelenlegi helyzettel kapcsolatos véleményüket és megjelölték azt az utat, amelyen a magyarságnak ezekben a válságos időkben haladnia kell, hogy elérje a boldogabb, szebb jövőt.

Az egytől-egyig értékes és érdekes nyilatkozatok közül az alábbiakban közlünk egy-két mondatot:

Teleki Pál gróf

miniszterelnök a Magyar Élet Párt-értesítőjébe írt cikkéből a következő mondatokat idézzük:

— Elsősorban a belső fegyelmezettségre és a belső rendre van szükség. A rendet fenntartom én és a belügyminiszter. A belső fegyelmelet azonban mindnyájunk dolga... Az ország sorsát nem lehet a cukorjegenyén és a zsirjegyeken keresztül nézni, mert aki ezen keresztül nézi a magyar állam jelenét és jövőjét, az nem érez magyarul és egyéb céljai vannak a magyar közéletben...

Bárczay Ferenc,

a MÉP országos vezérhelyettese, többek között a következőket mondta karácsonyi nyilatkozatában:

— A magyar élet útján legfontosabb a biztonságunk a kérdése. A biztonságunk három alappillére van. Hadseregünk, a tömegjólét emelése és a helyes belpolitikai vonalvezetés mellett külpolitikai vonatkozásaink. Hadseregünk, nemzetünk áldozatkészsége folytán, ma egy nagyszámú, legmodernebbül felszerelt, ütőképességszerű, tömegjólétünk emelésére a kormányzat mindent megtesz, amit az adott helyzetben megtehet. Amikor ma gazdag nemzetek tömegjóléte állandóan süllyedésben van, a mi tömegjólétünk emelkedést mutat. Külpolitikánk beállítása a mai biztonságunk szempontjából eredményes volt, mert hiszen éppen a tengelyhatalmak barátságát folytán, háború közepette, területeket nyertünk vissza...

Bárczay János

földművelésügyi államtitkár karácsonyi cikkében az árvízvédelem tökéletesítésének fontosságát hangsúlyozza, beszámol az Alföld öntözőgaz-

dálkodásának megteremtésére folyamatban lévő munkálatokról és a mintegy 400.000 holdnyi parlag talajjavítási munkálatainak sürgősségéről nyilatkozik.

Khuen Héderváry Károly

az Országos Mezőgazdasági Kamara elnöke nyilatkozatában megállapítja, hogy

a mezőgazdaság legfontosabb

feladata a termelés fokozása,

rámutat azonban arra, hogy ennek a feladatnak a megvalósítását szinte lehetetlenné teszik a vízkárok, elemi csapások. Leszegezi végül, hogy *egy a gazdaközönség, mint törvényes érdekképviselete tudatában van kötelezettségének és ezért a kormányzattal egyetemben törekszik a termelés elé törnyosuló akadályokat elhárítani.*

Össze kell fognunk Soprontól-Csikig

Teleki Pál gróf beszéde az érdi népfőiskola záróvizsgáján

Vasárnap, december 22-én tartotta meg záróvizsgáját az érdi katolikus népfőiskola. Az ünnepségen megjelent Teleki Pál gróf miniszterelnök, Kovrig Béla egyetemi tanár kíséretében.

Teleki Pál gróf miniszterelnök nagyhatású beszédében a falu és az egyházak szerepét fejtegette a magyar társadalom átalakulásában.

— Nincsenek társadalmi osztályok, — mondotta többek között — csak társadalmi feladatok és kötelezettségek vannak. Oda kell eljutnunk, hogy a társadalom maga építse ki szükségleteinek szabályzatát. Ha a társadalom egyszer megtalálja ezt az utat, a törvények egyszerűbbek lehetnek.

— A társadalom sajátmaga ellenőrzi, irányítja az életet és akkor nem kell annyi paragrafus, csak általános irányelvek kellene, amelyek a munkát szabályozzák.

— Az ország térképét megcsinálom én magam is, de országot csinálni belül és ezt a térképet megtölteni tartalommal, mindnyájunk közös feladata. A bürokrácia sohasem lesz jó, ha nem áll mögötte a megszervezett társadalom.

Össze kell fognunk Soprontól-Csikig, magyarok és más nemzetiségűek, akik Szent István Birodalmát építjük.

— Nagy feladat előtt állottunk, erős hadsereget kellett teremtenünk. A szociális kérdéssel tehát várunk kellett. Ez áldozatot jelent, de jobb már most készülnünk erre a nagy gazdasági és szociális átalakulásra.

Nincsenek kis nemzetek, csak kishitű nemzetek. Nincsenek kis emberek sem, csak kishitű emberek.

Gazdaságilag gyenge nemzet szociális munkát végezni képtelen, szociálisan

falv nemzeti jelentőségét kifejtő beszédét.

Teleki Pál gróf ezután még hosszasan elbeszélgetett a 110 faluból egybesereglett gazdákkal.

Bucsuzunk

az 1940. évtől, amely néhány nap múlva a multba hanyatlak. „A holtról vagy jót, vagy semmit”, — tanítja a régiek bölcsessége, hallgassunk tehát arról, hogy 1940 továbbadta az elődjétől átvett örökséget: az Európa egy részére kiterjedő háborút és a világot fenyegető háborús veszedelmet, szóljunk azonban néhány szót 1940 „érdemeiről”. Mi magyarok, soha nem fogunk megfélemlíteni a ma már halálos ágyán fekvő és 31-én éjjelkor elhalálozó 1940-ról: hiszen az ő idejében tett egy hatalmas lépést előre a magyar igazság ügye és hazánk visszakapta az ősi föld újabb darabjait. Gondoljunk és emlékezzünk Reá azért is, mert az új törvények és rendeletek egész sora bizonyítja, hogy a magyar élet és magyar sors is lényeges haladást tett a szociális szempontok érvényesítése felé. A végtelen Idő országútjának 1940. mérföldjelzője — úgy hisszük és reméljük — egy új kor kezdőpontját is jelenti számunkra és ezért bucsut intve a multba hanyatló esztendőnek, hívó lélekkel fohászunk a Magyarok Istenéhez, hogy tartsa meg nekünk Főméltóságú Urunkat és segítsen Neki megteremteni és megtartani azt a magyar egységet, összefogást, hitet és lelkesedést, amellyel 1941-ben tovább építhetjük, erősíthetjük Szent István Birodalmát...

A magyar-német megállapodás jó árakat biztosít a kivitt agrár-cikkekért

Jurcsik Béla mezőgazdasági termelési és értékesítési kormánybiztos Ricshóy-Uhlarik Béla miniszteri osztályfőnökkel és Farkas Gábor miniszteri titkárral, a magyar-német mezőgazdasági megállapodás értelmében, Berlinben résztvett a magyar-német vetőmagbizottság első ülésén. A német kormány részéről teljes megértéssel találkoztak a magyar előterjesztések. A megkötendő termelési szerződésben az átvételi árakat úgy lehet majd megállapítani, hogy

a magyar gazdák a termelési költségeken felül még rosszabb termsz esetén is megfelelő haszonhoz jussanak.

Berlinben megállapodás történt abban a tekintetben is, hogy a két ország időközönként kölcsönösen ismerteti egymással az árucserforgalom igényeit és kívánságait. Ennek gyakorlati eredménye lesz, hogy

a magyar gazda megfelelő időben mindig értesülni fog arról, hogy milyen állapotokat, milyen minőségben és mennyiségben hozhat forgalomba, tehát állat-tenyésztését eszerint irányíthatja.

Ki kell emelni a tárgyalások barátságos szellemét és azt a nagy szívéllyeséget, amellyel a bizottság magyar tagjait fogadták.

A világpolitika eseményei a nagy háború 2. évének 17. hetében

Az elmúlt ünnepi hét nem hozott véres szenzációkat a harctereken. Az Anglia és Németország feletti légi-tevékenység nem érte el az utóbbi időkben megszokott méreteket; Afrikában és Albániában sem történtek különösebb események.

A karácsonyi ünnepek alkalmával több nagyfontosságú nyilatkozat, szózat hangzott el. XII. Pius pápa a biboros kollégium tagjai előtt tett nyilatkozatában az igazságon alapuló világéke következésére irányuló reményét fejezte ki. A Szentatyja az új európai rend alapjául a gyűlölet, a bizalmatlanság, a világgazdasági aránytalanságok és az önzés feletti győzelmet jelölte meg.

Bennünket magyarokat a világpolitika két eseménye érint közvetlenül. Az egyik az, hogy

a románok tovább folytatják a bécsi döntés elleni izgatásait.

Nem áll az, mintha Romániában csupán egy felelőtlen csoport helyezkednék szembe a tengelyhatalmak döntésével és veszélyeztetné magatartásával a délkelet-európai békét. Romániában ugyanis felelős államférfiak ré-

szerűl hangzanak el félreérthetetlen és fenyegető kijelentések, sőt legutóbb egy olyan rendelet látott napvilágot, amelynek értelmében az „igazságtalan megcsönkítés” ellenére is Nagyrománia földrajzát kell tanítani az iskolákban...

A másik nagyfontosságú esemény a magyar-jugoszláv barátsági szerződés ténye, amellyel a világsajtó még mindig igen kedvező formában foglalkozik. A két állam közti barátság elmélyülésének legközelebbi eseménye

Cincár-Markovits jugoszláv külügyminiszter küzbönnálló budapesti látogatása lesz.

Anglia tovább folytatja nagy erőfeszítéseit Amerikának a háborúba való minél erőteljesebb bevonása érdekében. A közvetlen beavatkozásnak egyre hatalmasabb ellenzéke van azonban Amerikában, aminek ellensúlyozására Churchill még az angol kormányt is átalakította. Anglia amerikai nagykövete ugyanis tudvalévően meghalt. Churchill, hogy erre a fontos tisztségre minél alkalmasabb embert állíthasson, Halifax eddigi külügyminisztert küldte Washingtonba.

Ítélet a nyilasok felségsértési perében

A büntetőtörvényszék december 21-én hirdetett ítéletet a Wirth Károly országgyűlési képviselő és társai ellen felségsértés elkövetésére létrejött szövetség büntette és hatósági közeg elleni erőszak elkövetésére irányuló szövetség büntette miatt indított bűnperben.

A törvényszék

Wirth Károlyt négy és féleves, Bosnyák Imrét két és féleves, Gál Jenőt négyéves, Almásy Gyulát kétéves és kéthónapi fegyházra, ifj. Tóth Lászlót egyéves börtönre, Vörös Miklóst kétéves és kéthónapi fegyházra, Fogolján Andrást egyéves börtönre, Molnár Richárdot és Fodor Lajost fejenként kéleves és kéthónapi fegyházbüntetésre ítélte.

Szűcs György munkást és ifj. Tóth Ernő fogtechnikusát a bíróság ugyancsak bűnösnek mondta ki s ezért

Szűcs Györgyöt kétéves és hathónapi fegyházra, ifj. Tóth Ernőt egyéves és hathónapi börtönre ítélte. A bíróság végül bűnösnek mondta ki Kostyán Zoltán tisztviselőt, Vida Mihály munkást és Gál József munkást robbanóanyag felhasználására szolgáló kezűlök szerzésével és tartásával elkövetett vétségben, ezért Kostyánt és Vidát öthónapi, Gál Józsefet pedig négyhónapi fegyházra ítélte.

Wirth Károlyval szemben a törvényszék mellékbüntetésként tízeves hivatalvesztést szabott ki, a többiek három évtől hat évig terjedő hivatalvesztést kaptak mellékbüntetésként.

A többi vádlottat a bíróság felmentette, de az elítélt vádlottakat is felmentette a gyilkosság büntetetének elkövetésére irányuló szövetség, valamint az államfelforgatás büntetetének vádjától. A lefoglalt fegyvereket és töltényeket a törvényszék elkobozni rendelte.

Illetékmentesség a védett kisbirtokok konverziós kölcsönműveleteire

Mint ismeretes, a védett birtokok terhének rendezése során a legnagyobb kedvezményben a 30 katasztrális holdon aluli birtokok részesülnek. Ezeket ugyanis a kataszteri tiszta jövedelem negyvenszeres szorzatán túl eső tartozásoknak állami könnyedesség-vállalással történő kielégítése mellett, az ugynevezett konverziós kedvezmény is, megilleti, ami azt jelenti, hogy

a negyvenszeres szorzaton felül eső tartozások ötven év alatt

évi 4½ százalékos törlesztő részlettel (annuitásokkal) fizetendő kölcsöntartozássá alakulnak át.

A pénzügyminiszter most rendeletet adott ki, amely a teherrendezés néhány illetékügyi vonatkozását szabályozza, ezáltal is messzemenően szem előtt tartva a szociális szempontokat.

A rendelet ugyanis

illetékmentességet biztosít a konverzióról kiállított okiratra, a konverzióval kapcsolatos telekkönyvi beadványokra és bejegyzésekre,

ugyszintén olyan okiratokra, telekkönyvi beadványokra és bejegyzésekre, amelyek a konvertált tartozásnak a Magyar Pénzügyi Szindikátusra való engedményezésével függnek össze. Illetékmentessé vált azonkívül a konvertált kölcsön elszámolásával, ugyszintén annak rendes vagy soronkívüli visszafizetésével kapcsolatban kiállított számla, nyugta és törlési engedély is.

Az aszálykárosult gazdáknak nyújtott vetőmagkölcsön nem azonos a termelési szerződéssel

1934-ben az ország egyes vidékeit olyan nagymértékű aszály sújtotta, hogy a kisbirtokosok a vetőmagot nem voltak képesek önerejükkel beszerezni. A károsult gazdák megsegítése céljából a földművelésügyi minisztérium 88.321/1934. F. M. sz. leirátával segélyakciót szervezett, amelynek keretein belül vetőmagkölcsönt nyújtott az aszálysújtott gazdáknak, hogy a termelés folytonosságát biztosítsa. A rendelet értelmében az igényjogosultakat közigazgatásilag összeírták, akik aztán kamatmentes vetőmagkölcsönt kaptak az államtól. Ezt a vetőmagot a földművelésügyi minisztérium a Növénytermelési Hivatal útján a továbbszaporító gazdaságoktól szerezte be. A kölcsön feltételei szerint a vetőmagot a jövő évi termésből a kapott mennyiségben természetben kell visszaszolgáltatni. Aki ennek nem tesz eleget, az a kölcsön mennyiségének megfelelő súlyú 80 kg-os tiszavidéki búzának pénzbeli egyenértékét (felár nélkül) köteles megfizetni. Ez a tartozás köztartozásnak tekintendő s nemfizetés esetén közbizalom módjára kell behajtani.

Az akció során öt kisujszállási gazda is kapott vetőmagot, akik a kölcsön visszatérítése után kártérítési pert indítottak a kincstár ellen azon a címen, hogy közöttük mint aszálykárosult gazdák és az államkincstár között nem kamatmentes vetőmagkölcsön, hanem u. n. termelési szerződés létesült.

A törvényszék helyt adott a kisgazdák keresetének és megállapította az államkincstár kártérítési kötelezettségét.

Az ítéletábra majd a Kuria is

megváltoztatta a törvényszék ítéletét és a keresetet elutasítva, a költségeket is marasztalta a kisbirtokosokat.

A legfelsőbb bíróság ítéletének indoklása megállapítja, hogy a gazdák keresete tévedésen alapszik. A termelési szerződés ugyanis a 32.290/1934. F. M. számú rendelet értelmében a buzatermelés egységesítése és ki-

zárólag továbbszaporítás céljából megszervezett akció tárgyában arról intézkedik, hogy megbízható nagyobb gazdaságok részére a megállapított költével feltételei mellett nemesített buzafélések kerüljenek kiadásra. E célból vásároltat az állam a Növénytermelési Hivatal által igazoltan fajtiszta búzát s meghatározza annak beszerzési és eladási árát, amelyből a 2, illetve 4 pengő felár az akciót terheli. Ettől a buzatermelés egységesítését szolgáló állami tevékenységtől teljesen különbözik az a másik közigazgatási akció, amelyet Szolnok vármegyére néve a fentebb említett 88.321/1934. F. M. sz. leirat szabályoz, amelyben az állam az 1934. évi aszálysújtotta vidék azon gazdálkodóinak, akik önerejükkel nem képesek a vetőmagot beszerezni, a vetőmagkölcsönt nyújtotta, vagyis előlegezte a vetéshez szükséges magot, amelyet azután azok a termésből ugyanazon mennyiségben voltak kötelesek közzolgáltatásként visszatéríteni.

Ezek szerint

a kisbirtokosok nem szerződést kötöttek az állammal, hanem az állam részéről kezdeményezett inségakció keretében közérdekű segélyezés gyanánt közigazgatási jellegű kedvezményben részesültek. Ebből az állami gondoskodásból kifolyóan tehát a kedvezményező állammal szemben kártérítési keresetet származtatni nem lehet.

Ezekhez képest a m. kir. Kuria elutasította a kisgazdák felülvizsgálati kérelmét és őket a felmerült eljárás költségei viselésére is kötelezte.

Az itt előadott peres ügygel kapcsolatban ismételt felhívjuk olvasóink figyelmét arra, hogy ügyes-bajos dolgaikban forduljanak a Falu Szövetség kirendeltségéhez, mert ott díjtalanul kapnak tanácsot és felvilágosítást, ami által sok költséget és időt takarítanak meg.

POLITIKA

KÉPVISELŐHÁZ

A képviselőház december 21-én rövid, formális ülést tartott, amelyen tudomásul vette a felsőháznak a lefárgált törvényjavaslatok elfogadására vonatkozó átiratát, majd úgy határozott, hogy legközelebbi ülését január 23-án tartja.

CSÁKY ISTVÁN GRÓF BETEGSÉGE

Csáky István gróf külügyminiszter, tudvalévően, december 16-án náthalázzal érkezett vissza Jugoszláviából. Később orvosai megállapították, hogy a meghüléshez vesébántalmak is járultak és ezért a külügyminisztert 19-én szanatóriumba szállították.

Csáky István gróf betegsége iránt széleskörű érdeklődés nyilvánul meg; a gondos ápolás következtében a külügyminiszter állapota örövendően javul.

FELSŐHÁZ

A felsőház december 19-iki ülésén folytatta a költségvetés vitáját. Az ülés megnyitása után vitéz Bartha Károly honvédelmi miniszter válaszolt a tárcáját érintő felszólalásokra. A bevonulások kérdése kapcsán hangsúlyozta, hogy az emberek és ovak igénybevétele olyan mértékben történt meg, hogy a mezőgazdasági munka hiányt ne szenvedjen.

A honvédelmi miniszter nagyhatalmú felszólalása után Teleki Pál gróf

miniszterelnök mondott nagyszabású beszédet, amelyben az alkotmányreform jelentőségéről, az ország függetlenségéről, az aktuális politikai, gazdasági és szociális kérdésekről nyilatkozott, majd válaszolt a vita során elhangzott felszólalásokra. A miniszterelnök beszédében meleg szavakkal emlékezett meg a magyar-jugoszláv barátság jelentőségéről is.

Teleki Pál gróf nagy tetszéssel fogadott beszéde után, Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter szólalt fel, ismertette a honvédelmi költségvetés kifejlesztésére vonatkozó adatokat, majd Laky Dezső közellátási miniszter vázolta programját. Rámutatott a miniszter arra, hogy a mezőgazdasági cikkek ára a múlt évi szeptemberi árakkal szemben 40 százalékos emelkedést ért el. Beszéde további során a készletgazdálkodás bevezetésének fontosságát fejtegette.

A felsőház ezután általánosságban is, részleteiben is elfogadta a költségvetést, a kivételes hatalom meghosszabbítására, a rehabilitálásra vonatkozó és több kisebb törvényjavaslatot.

HÓMAN BÁLINT HAZAÉRKEZETT

Hóman Bálint vallás- és közoktatásiügyi miniszter december 20-án délután, Németországból visszaérkezett Budapestre. A miniszter Bécsből való elutazása előtt tett nyilatkozatában örömmel emlékezett meg szívélyes németországi fogadtatásáról és hangsúlyozta a magyar-német kulturális kapcsolatoknak fontos voltát. A minisztert Budapesten ünnepesen fogadták.

Nem gazdaságos a sertés- és baromfitenyésztés
a törvényesen védett
Rákoshelyi baktériumölő
nélkül. Kapható és megrendelhető csak
IFJ. AULITZKY OTTÓ
Budapest, VII. Dohány-uca 84. Hsz. 2/a
Árak: Demijonnal ab Budapest
4 6 8 10 15 20
4*80 7*10 9*10 10*80 16*- 21*20
Tanulságos prospektus e lap olvasóinak ingyen!

Ezidén félszázzal nőtt „Szeretefalva” lakossága

December 16-án fejeződött be a Sárospataki Népfőiskola idei tanfolyama.

Szeretefalva — nagyon szépen hangzó, de a térképen nem szereplő helység. Az ország egyetlen telek-könyvében sem tartják nyilván ilyen nevű falunak egyetlen talpalattnyi földjét sem; az anyakönyvekben is hiába keressük nyomát olyanoknak, akik ebben a községben születtek volna. És mégis van, évről-évre gyarapodik, ha nem is lakóinak, de vele összeforrott híveinek száma . . .

Ez, a csupán egyre több ember szívében ingatlant — megingathatatlan érzést — szerző jelképes község a Sárospataki Népfőiskola hallgatóinak nagyon kedves és bensőséges közössége. Hogyan keletkezett hát mégis ez a nem létező és mégis eleven, alkotó és egyre terjeszkedő község?

Több, mint négy évszázada annak, hogy Sárospatak a magyar reformátusok kulturális központjává lett. Az elmúlt évszázadok alatt a nagyszerű intézet professzorainak és növendékei nagyrészenek híre-neve és dicsősége messze tulszárnyalt nemcsak Sárospatak, hanem Nagymagyarország határain is. A „pataki diák” olyan fogalom lett, mint a nagy német és angol diákvárosok növendéke, akiből sok esetben európai híresség lett az ével során.

Bizonyos, hogy azok a nagyságok, akik egy-egy iskola padjaiból kikerülnek, érvényesülésüket annak a tudásnak, műveltségnek köszönhetik, amellyel őket kiváló professzorok az életbe elbocsájtják. A sárospataki főiskola azonban, akárcsak a híres külföldi nagy diákvárosok hasonló intézményei, nem éri be azzal, hogy a rideg tudás hatalmas podgyaszát adja utravalónak. Valamiben minden főiskola különbözik a többitől, a másiktól; az egyik a tudásnak ezt, a másik azt az ágát helyezi előtérbe. A főkülönbség azonban a tudással együtt adott nevelésben rejlik.

Sárospatak a maga különleges nevelési elvét akkor fejezte ki a legtöbbször, amikor

a falu fiai számára népfőiskolát alapított és a növendékek számára külön közösséget alapítva, azt Szeretefalvának nevezte el.

A sárospataki főiskola, amely református papokat nevel, akkor, amikor elhatározta, hogy évről-évre két héten át vendégül látja a falu fiait és azokat papnövendék-hallgatóival közösen szállásolja el és étkezteti, viszonzásul annak, hogy a gyakorló, fiatal papot, — a legátust — a falu szokta vendégül látni, bebizonyította, hogy az intézet falai között nemcsak hirdetik, hanem meg is valósítják a szeretet tanítását. Az idén ötödik évfolyamát rendezte a népfőiskola, ötvenhárom növendékkel, akik közül ötven erdélyi menekült gazdafiuk.

A népfőiskola hallgatói valamilyen örök polgáiraivá válnak a „Szeretefalva” községnek. Az új polgárok két héten át előadásokat hallgatnak, megismertetik egymással a maguk faluját, otthonát, környezetét, megismerik az ország más vidékeinek szokásait, ősi dalait, mondáit és olyan szeretetteljes, testvéri közösségben élnek, amelyben csak egy olyan faluban lehet, amelynek neve is és főként lényege is a szeretet. Az eddigi tapasztalatok szerint ez a két hét elegendő ahhoz, hogy a saját környezetükből egy eszményi falu közösségébe kiragadott gazdafiuk.

egész életükre hűséges adófizetőivé válnak új falujuknak . . . Adóznak holtukig azzal a szeretettel, egymást megbecsüléssel, amelynek magvait itt, Sárospatakon ültették el lelkeikbe . . . És széjjelszéledve az országba, ezek a fiúk hirdetői az új falu egyetlen törvényének: a szeretetnek és gyarapítani iparkodnak a Sárospatakon megszerzett tudást is. A „Falva” Magyar Gazda és Földműves Szövetség ezért a falvak művelődési színvonalának emeléséért folyó kétévtizedes munkájában jól felkészült fegyvertársát tiszteli a sárospataki főiskolában és tudós professzoraiiban . . .

Hogyan lett az almából malac és diákbank?

Hogy a sárospataki főiskolát valóban az igazi és emberi élet leghatalmasabb motorja: a szeretet tartotta fenn évszázadokon át és ez a szeretet még ma is új meg új alkotásokra képesíti, azt a következő jellemző eset bizonyítja:

A főiskola a papnevelő mellett, többek között, középiskolai internátust is tart fenn. Az iskola diákjai — egészen saját kezdeményezésükre — a múlt év őszén, a tanév kezdetén merész vállalkozásba kezdtek: almát vettek, majd eladták. Egyszer-kétszer megforgatták párpengős alaptökejüket és amikor az kissé felduzzadt, malacot vásároltak. Valahogyan gondoskodni tudtak arról is, hogy a malac ne pusztuljon éhen, sőt gömbölyűre hízzék. Ekkor eladták a malacot és a pénzen — diákbankot — alapítottak. Tehetős diákoknak, — sőt

a bankon segíteni akaró tanároknak is — „kölesönt” folyósítottak, persze kamatra. És év végére együtt volt ötszáz pengő, —

egy tehetséges szegény diák évi ellátási díja . . .

És ezek a diákok még nem is szeretefalvai polgárok, de — sárospataki diákok, a mi — a példa és még sok-sok példa bizonyúsága szerint — ugylátszik mindegy . . .

(b. k.)

Középlejárati termelési hitelhez jut a mezőgazdaság

Az OMGE közgazdasági és valamennyi szakosztályának együttes ülése a Közelki Gazdahét során, utoljára tárgyalta a magyar mezőgazdálkodás egyik legfontosabb kérdését, a mezőgazdasági hitel ügyét. Czettler Jenő dr., titkos tanácsos elnökolt az egyesített szakosztályi ülésen és elnöki megnyitójában rámutatott arra, hogy a mezőgazdaság átállításának és a földbirtokpolitikának alapja a mezőgazdasági hitel.

Ezután Demel Aladár dr., országgyűlési képviselő, az Országos Földhitelintézet h. vezérigazgatója, tartotta meg nagy érdeklődéssel várt előadását „Mezőgazdasági hitelügyi kérdések” címmel.

Előadásában ismertette a különféle hiteltípusokat és kimutatta, hogy a középlejárati hitel sem a rövid-, sem a hosszulejárati hitelek nem helyettesíthetik.

A középlejárati hitel a legmegfelelőbb típus a gazdák részére.

Ezt a kormány is átlátta, ezért a legközelebbi jövőben már megfelelő középlejárati hiteleket biztosít a gazdák részére a termelés fokozására.

A kilátásba helyezett középlejárati hitelek keretében csak olyan összegeket fognak adni, amik produktíven használhatók fel. Az összeg a kataszteri tiszta jövedelem tizszerese lehet csak, de nem haladhatja meg az 50.000 pengőt. Előnye lesz, hogy má-

sodhelyre is bekebelezhető, ha az összes terhek nem haladják meg a kataszteri tiszta jövedelem huszszorosát. A kölcsön visszafizetési időtartama 15 év lesz. A visszafizetés is olyan szempontokhoz igazodik, mint a hitelnyújtás, olyan részletekben kell majd visszafizetni, ahogy a beruházás történt és a jövedelem hogyan jelentkezik. Ezzel a hiteltípussal át lehet segíteni a gazdákat a mostani nehézségeken.

A hős románok

felöltötték és bőszen forgatják az ősi fegyvert: vakmerően hazudnak, rágalmaznak és fenyegetőznek. A bécsi döntés óta szüntelenül harsogják a világba a magyar kegyetlenkedésekről koholt rémmeséket — azok, akik tucatjával gyilkolták le a legjobbjait. (Hogy ezek a „nemzeti értékek” és nemzetközi román nagyságok tulnyomórészen hirhedt panamisták voltak, az más lapra tartozik.) A hazudozások, rágalmak mellett a husz évi bitortlás jogán ősi földnek kinevezett Erdély visszacszerzésével szeretnék ijesztgetni Magyarországot és gyáván kegyetlenkednek az egyelőre kényük-kedvükre kiszolgáltatott magyarokkal. A hazugságok és rágalmak nem izgatnak minket. Romániát ismeri az egész világ: mindenki tudja, hogy 1919-ben milyen fosztogatást végeztek Magyarországon és az elmúlt hetekben hogyan gyilkolták halomra saját testvéreiket. A fenyegetésektől senki e hazában meg nem ijed. Nehéz azonban megőrizni még a trianoni két évtizeddel edzett önuralmat is a román természetből és lélekből fakadó gyáva kegyetlenkedések, magyarüldözések hallatára. Valószínű, hogy ha idejében észbe nem kap bebentő, fenyegetőkedő déli szomszédurk hamarosan visszakényszeredik az „ősi román földre”, — valahová a moldvai havasokba . . .

Hatvan vagon magyar rizs termett az idén

Az Öntözésügyi Hivatalt hortobágyi kísérleti telepén befejezték a rizs aratását. A kedvezőtlen időjárási viszonyok folytán a termés közepes maradt és körülbelül 18—20 métermázsza holdankénti átlagot eredményezett. Az idén eredetileg 500 holdon vették tervbe a rizstermelést, azonban a szélsőséges időjárás miatt csak 300 holdat vetettek be rizsszel. A rizsnek beéréséig — tudnunk kell — összesen 3000 C. fok melege van szükségére, az idei beérési idő alatt azonban mindössze csak 2500 C. fokot tudtak feljegyezni. Ennek következtében a rizsvetés még augusztusban is annyira vissza volt maradva, hogy a terméseredményt komoly veszély fenyegette. A legnagyobb meglepetésre egyetlen meleg és napfényes augusztusi hét elegendő volt ahhoz, hogy az elmulasztottakat nagyrészen pótolhassák, s így az aratást kétheti késedelemmel meg lehetett kezdeni.

A vetéshez az Olaszországból származó turkesztáni Dankhan Sali vetőmagot használták és a háromszáz hold kereken 6000 métermázsza rizstermést eredményezett.

Churchill kudarcjai

Kudarcba fullt az afrikai lázadás híre és a sok bementett győzelem. Bár megtett mindent, ami tőle tellett. Afrikában összeszedett majdnem félmillió embert, vagy 1000 páncélcsoport. Aután bedobta a harcra, hogy megállítsa s megtörje a lendületes olasz előretörést. Ebben az óriási hadseregben van kanadai, ausztráliai, újzelandi, indiai katona. A gyarmatbirodalom minden sarkából összehordták őket Afrikába és Albániába, mert azt hitték, hogy ilyen hatalmas erőkkel kiütik a tengely egyik népét.

Mindkét helyen rettenetes csaták dultak, nincs megállás, nincs pihenés, de máris megállapíthatjuk, hogy az angol terv nem sikerült.

Miért?

Mert az olasz hadsereg egy olyan kemény dió, amelyre nem számítottak az angolok. Ezzel szemben az olaszoknak sikerült magukra vonni Anglia egész gyarmati haderejét. De nemcsak lekötötte lehengerlő útjában, hanem meg is állította. Pedig ezzel az óriási haderővel csak az olasz gyarmati sereg egy kis része áll szemben. Maga az európai milliós olasz sereg teljesen érintetlen, harcrakész, s vár a végső leszámolásra.

Churchill ur Afrikában és Albániában „el akarta intézni” az olaszokat, hogy azután teljes erővel forduljon Németország ellen. Ez sem sikerült.

Churchill ur meg akarta fordítani a szerencse kerekét.

Nem sikerült.

Churchill ur vissza akarta állítani az angol világbirodalom ugyancsak megkopott tekintélyét.

Nem sikerült.

Az angol hajóhad támadása az olasz flotta ellen.

Nem sikerült.

De hát mi sikerült akkor?

Az, hogy míg az olaszok hősiesen verekednek, addig Németország milliós hadserege pihen s felkészül az olasz európai haderővel az Anglia elleni végső támadásra.

Churchill ur terve Afrikában és Albániában megbukott.

A sok ostoba szóbeszéd és mende-mondával szemben, ez az igazság, amit jól tudnak a magyar földművesmilliók is. Az olasz hadvezetés és erő, a pillanatnyi angol sikerek után, biztosan marsol a győzelem felé.

SZEKERES LÁSZLO

Parcellázással és telepítéssel lehet az alföldi parlag-földeket termővé tenni

Tuzson János dr. egyetemi tanár hosszú időn át tanulmányozta az Alföld növénytermelési viszonyait és megbízást kapott a földművelésügyi minisztertől, hogy az Alföld futóhomokos, mocsaras és szikes pusztáinak kihalására tervezeteket dolgozzon ki. Ezzel kapcsolatban az a vélemény alakult ki, hogy ezt a kérdést csak parcellázással és telepítéssel lehet megoldani, amint ahogy az ország is így alakították át művelt területekké a pontuszi mocsarakat és a libiai pusztaságokat. Ugyanezzel a rendszerrel tették termővé Hollandiában a Zuider-tó fenekét és Németországban a Keleti-tenger viztelenített öbleit.

Az ország déli részétől fel a Hortobágyig

mintegy 400.000 katasztrális holdnyi futóhomokos, mocsaras és szikes terület van,

amely jelenleg kihasználatlan. Itt 40 katasztrális holdas parcellákat kellene létesíteni a talaj termővé való átalakítása, műutak, vízvezetékek létesítése és a vadvízek szabályozása útján, egészséges lakóházakkal, korszerű gazdasági épületekkel, kulturális és kereskedelmi központokkal, el látva minden gazdaságot a szükséges

elő és holt felszereléssel.

Ilyen módon 10.000 család volna elhelyezhető. Az összes kisajátítási, talajjavítási és berendezési költség mintegy 400 millió pengőre tervezhető,

amivel 600 millió pengő értékű gazdasági terület volna nyerhető. Az üzleti szempontokon kívül természetesen a kulturális szempontok is figyelembe veendőek az ország belső erőgyarapodása érdekében. A megoldásban az állampénztárt lehetőleg kímélni kell, inkább

a szövetkezeti rendszert kell felhasználni, ami mellett a szövetkezeti csoportok tagjai önkormányzattal végeznék feladataikat és terményeiket beszállítva törlesztenék az átvett értékeket.

Huszonöt év alatt a szegényebb sorsuak is le tudnák törleszteni a kapott értékeket, amelyek korlátlan tulajdonukba mennének át. Az Alföld kihasználatlan részeinek termővé tétele Kormányzó Urunkat is állandóan foglalkoztatja, az akció minden lépését figyelemmel kíséri és legutóbb is kihallgatáson fogadta Tuzson János dr. egyetemi tanárt, aki ismertette előtte tervezetét.

Az időjárás további károkat okozott a mezőgazdaságban

Az Országos Mezőgazdasági Kamara helyzetjelentése

Az Országos Mezőgazdasági Kamara a kerületi mezőgazdasági kamarák jelentései alapján, a következőket közli a mezőgazdaság elmúlt időszakának helyzetéről.

A legutóbbi, november 20-án közölt jelentés óta eltelt időszak a szántóföldi termelés szempontjából kedvezőtlen volt. A szélcsendes, esős és többnyire borult időjárás az ország nagy területén található belvizek elpárolgását nem segítette elő, sőt ellenkezőleg, a belvizek által elöntött területek nagyságát tovább növelte. Így nagy nehézségbe ütközött a cukorrépa kiszedése és behordása, valamint a tengeri törése, mert a víz alatt álló területekre napszámos alig volt kapható s így e munkák csak november végére fejeződtek be. De károsan befolyásolta az időjárás az őszi talajművelési munkálatok, a szántások időbeni elvégzését is úgy, hogy sok helyen még a tarlóhántást sem végezték el.

A belvizek folytán nagy kiterjedésű gabonatóblák kerültek víz alá, s ennek következményeképpen mintegy 25—30 százalékkal csökkent az őszi búzával és rozssal bevetett terület is.

Ott, ahol belviz nem volt, a vetések szépen fejlődtek, különösen a korai vetésűek. A december elején beköszöntő s azóta is tartó fagy folytán az őszi vetési és talajelőkészítési munkák teljesen megszűntek, a hótakaró azonban a már kikelt vetéseket védi a fagy kártételével szemben.

A gazdaságok a rendes téli munkákat végzik.

A dohánytermés feldolgozása is megindult és így december első felében a dohánybevitel kezdett vehető. A termelt mennyiség a gazdák körében csökkenést okozott, mert a dohánylevelek, bár nagyra nőttek, csekély súlyúak.

A terményértékesítéssel kapcsolatban a gabonancmüeknél, de a többi terményeknél is, tartózkodó volt a kínálat. Hasonló a helyzet a takarmánymagpiacon is.

A borpiacon a vásárlási kedv élénk volt, a gazdák a magasabb borárak reményében, tartózkodtak nagyobb tételek eladásától.

Az állatértékesítés terén is nagy

voit a kereslet.

Az állategészségügy türelhető, bár az ország egyes helyein fellépett a mételegy, a takonykór, a száj- és körömfájás és elvétve a sertésorbán és sertéspestis is.

Munkaalkalom az évszakot meghaladóan sok volt. Bár a leszerelés folytán, mind több és több ember került haza, az összetörölődött munkák folytán, egyes helyeken munkahiány mutatkozott, így különösen az Alföldön, aminek következtében nagy szőlőterületek maradtak befedetlenül, míg máshol ekével húzták a tőkere a földet. A december hónapban beállott hirtelen erős fagy lehetetlenné tette a befedési munkálatok utólagos elvégzését és így

tavasszal nagyobb szőlőterületek kipusztulásával kell számolni.

A munkások iránti nagy kereslet a napszámbereket tovább emelte, úgyhogy a napszámberek a korábbi évek hasonló időszakához képest, magasabb színvonalat értek el. Természetesen a fagy beállta a munkaalkalmak terén is érezteti hatását.

A gazdák adófizető készsége kielégítő volt, bár a rendkívüli időjárás okozta károk miatt csak a legnagyobb nehézségekkel tudtak eleget tenni adófizetési kötelezettségüknek. A november hóban befizetett köztartozások összege lényegesen alatta maradt az elmúlt év hasonló időszakában befizetett összegnek.

Szekeres László előadása Sárospatakon

Az őszi kollégiumban az idén is megrendezték a gazdai népfőiskoláját. Az anyaország, Felvidék és Erdélyből több mint 50-en jelentek meg a kéthetes tanfolyamon. A gazdai népfőiskola ugyanannyi községet jelentenek. Szövetségünk részéről Szekeres László dr. igazgató „A nemzeti életre való nevelés felől” címmel tartott előadást, reámutatva arra, hogy Mussolini egy új, hatalmas Olaszországot teremtett a fascizmus megvalósításával.

ASSZONYROVAT

Az Ujesztendő küszöbén

mindenki tele van reménységgel, hogy az elkövetkező év bizonyára több jót hoz majd, mint az elmúlt. Nagy fogadkozások, tervek, programok születnek s bizony a háziasszony is jól teszi, ha ilyenkor számadást csinál. Nemcsak arról, hogy hány pár csibéje és hány pár lyukas harisnyája van, meddig lesz elég a liszt és mikor fogy el a zsírozó, hanem elsősorban belső vizsgálatot tart. Megvizsgálja önmagát, vajjon jól sáfárkodott-e azokkal a talentumokkal, amelyeket reábizott a Mindenható: idejét, tudását, képességeit, anyagi javait Isten dicsőségére s embertársai megsegítésére használta-e fel. Ami hiba volt, azért magunkat okoljuk, ami eredmény, azért Istennek adjunk hálát.

Lehet, hogy az elmúlt nehéz esztendőt még nehezebb követi, lehet, hogy sok megpróbáltatás vár reánk, de ha hitünkkel, bizodalmonkkal Istenbe helyezzük, meg nem csalatkozhatunk. Ó gondot visel az övéire s tudta nélkül egy hajunkszála sem görbülhet meg, teljes gyermeki bizalommal Reábizhatjuk tehát önmagunkat s családunkat, ha valóban az Ő utját járjuk, az Ő akaratát cselekedjük. Ő erőt ad mindenhez s a legrosszabbat is javunkra tudja fordítani.

Ne hangos dárídóval igyekezzünk menekülni az ó-év bajaitól, hanem csendesen magunkbaszállással várjuk az Ujesztendőt, a jobb jövődet. Ne abban reménykedjünk, hogy az emberek vagy az idők megváltoznak, mert a világot nyomorúságából a legnemesebb eszme, a legnagyobb lángelme fanatizmusa sem tudja megváltani; megváltotta azt már Krisztus, csak meg kell látni s el kell fogadnunk Őt.

Kánya Terézia

Magyar konyha

Csontleves májgaluskával. Negyediklő maradéksontot 2 liter sós vízben főzünk, 1 db sárgarépa, 2 db petrezselyem, 1/2 zeller, 1/2 kalaráb és egy darab héjas hagymát nagy darabokra szétvágva, 2 dkg zsírban keveset pirítunk és a csontleveshez adjuk, pár szem borsal fűszerezve. A levest kétóráig főni hagyjuk, akkor leszűrjük és belefőzzük a májgaluskát. 20 dkg májat ereitől megtisztítunk és megdarálunk. Kevés reszelt vörshagymát, összevágtott petrezselyemzöldjét, törött borsot, sót, 2 egész tojást és annyi zsemlyemorzst adunk hozzá, hogy puha legyen a galuska; csak közvetlen befőzés előtt keverjük össze és kipróbáljuk: ha szétfő, akkor még kávéskanálnyi lisztet adunk hozzá.

Kacsapecsénye. Nem teljesen hízott kacska adja a legízletesebb pecsenyét. A megtisztított kacsát legalább 1/2 óráig hideg vízbe áztatjuk (legjobb már előző napon levágni). Sütés előtt felőrálva a kacsát besózzuk, ahol kövérebb, a bőrt villával megszurkáljuk. A kövérebb kacsát lassabban sütjük, csak vizet öntve a sültöbe, a soványabbat gyorsabban, 5 deka zsírt adva mellé. A pecsenyét gyakran locsoljuk és szép piros, ropogásra sütjük. A kisült zsírt tálalás előtt leszűrjük, csak keveset hagyva a sültöbe. Ezt kevés vízzel felforratva, mártásként ráöntjük a pecsenyére.

Borfelfújt. 5 db tojássárgáját elkeverünk 15 dkg cukorral, kevés citromhéj és vanillával fűszerezve. Hozzáadjuk az 5 tojás kemény habját, 10 dkg zsemlyemorzst, kikent és morzsázott formában kisütjük. Ha megsült, kiborítjuk és leöntözzük 4 deci borral, többször rá-mérve, hogy beigya.

MUNKÁT KERES:

Marosvölgyi Sándor (Orosháza, Mikszáth Kálmán-u. 4.) konyhakertész, 40 éves, nős, 2 gyermekes, elhelyezkedést keres.

Pap Ilés gazdasági (Kutaspuszta, Dunaszekes, Barany vm.), egy sofför- és gőzgépvizsgáló, Hoffer traktorhoz, hópatkoláshoz, kovács munkákhoz értő gépész-kovácsot keres.

GAZDAÉLET

Arkedvezmény a gyengébb minőségű búzára. A kedvezőtlen időjárás miatt sok helyen a szokványminőségűnél gyengébb búzákat is termeltek az idén. Eppen ezért a földművelésügyi miniszter a gazdák érdekében a gyengébb minőségű búzákat árát kedvezményesen állapította meg. Eszerint a 73—76 kilogramm-hektoliter sulyu búza ára egységesen a 76 kilogramm-hektoliter sulyu búza megállapított árral egyenlő. A Futura utasítást kapott, hogy a buza átvételi árakat ennek megfelelően alkalmazzák. A földművelésügyi miniszter egyébként már előbb intézkedett aziránt, hogy a 73 kilogramm-hektoliter alatti búzákat egységesen a 73 kilogramm-hektoliter sulyra megállapított áron vásárolják fel. Ez az intézkedés továbbra is érvényben marad és így a 73 kilogramm-hektoliternél gyengébb búzákat a régi 73 kilogramm-hektoliter sulyu búzára megállapított árat kell fizetni.

Januárban és februárban beszállítói jutalmat kapnak a fűszerpaprika-öröltetők. A fűszerpaprika beváltási ára a földművelésügyi miniszter rendelete szerint 1941. március 1-én automatikusan emelkedik 5 fillérral. Most pedig a miniszter engedélyezte, hogy az öröltetők 1941. január és február hónapjában az egyespaprikafajták után a következő beszállítói jutalomban részesüljenek, az eredetileg megállapított beváltási áron felül. Az engedélyezett beszállítói jutalom január és február hónapokra egyenként a következő: csemegepaprika után 5 fillér; édesnemes és csipősségmentes édesnemes paprika után 10 fillér; féledes minőségű paprika után 5 fillér; rozspaprika után pedig 15 fillér. Érdekükben áll az öröltetőknek, hogy január és február hónapokban minél nagyobb mennyiségű paprikát öröltessenek és szolgáltatassanak be.

Az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara őszi közgyűlésén nagy lelkesedéssel ünnepelte vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzót az ország megnagyobbodása alkalmából, majd az elnöki megnyitó és igazgatósági jelentés ismertetése után indítványokat fogadott el a falvak petróleumellátásának zavartalan biztosítása, az árvízvédelemnek beruházási hitel nyújtásával leendő keresztülvitele, a gazdaközönség erőtakarmány szükségletének, a szőlő- és gyümölcs-termeléshez nélkülözhetetlen védekezőanyagoknak megfelelő mennyiségben való biztosítása, a gazdaközönség tavaszi vetőmagvakkal való ellátása, a földbirtokreform során földhözjuttottak ügyének végleges rendezése, a falvak lakosságának ruhaneművel és lábbelivel való ellátása, az ipari cikkek árának a mezőgazdasági termények árával való arányba hozatala és az idei sulyos elemei károk folytán saját hibájukon kívül bajba jutott gazdákkal szemben a pénzügyi hatóságok részéről kivánatos kimélet gyakorlása tárgyában.

Kedvezményes áru lucernavetőmag. A m. kir. földművelésügyi miniszter a folyó év tavaszán sikeresen lebonyolított kedvezményes áru lucernavetőmag kiosztásához hasonlóan, a jövő évi akciót már most folyamatba kívánja tenni és ezért az 50 kat. holdnál, silány homokú és szikes talaju birtokon, 75 kat. holdnál nem nagyobb kiterjedésű szántóföldterülettel rendelkező hivatásos kisgazdák között, akik ezideig lucernát nem termesztettek, vagy eddigi lucernaterületüknél nagyobb területen ohajtanak lucernát termesztani, kedvezményes áru lucernavetőmagot fog kiosztani. A kedvezmény a vasuti szállítási költségeknek, a szákkölcsöndíjnak és a beszerzési ár mintegy 30 százaléka az átvállalásából fog állni. A kiosztás lebonyolítására a kerületi mezőgazdasági kamarák nyertek megbízást.

KRÓNIKA

Örömmel jelentjük,

hogyan a földművelésügyi miniszter 20.000 pengőt juttatott a vasmegeyi Lánka patak és 2300 pengőt a Kodó patak szabályozására. Mindkét patak szabályozási munkálatainak elsősorban azokat foglalkoztatják, akik a nyári időben katonai szolgálatot teljesítettek;

hogyan a postatakarékpénztár a kézi-zálog-üzleteiben az évi 10 százalékos kamatot 8 százalékra mérsékelte, azonkívül a jövőben nem kell legalább egyhavi, hanem csak félhavi kamatot fizetni. Az 5 pengőt meg nem haladó zálogköcsönök után nem számítanak a jövőben kezelési díjat, amelynek tétele egyébként 3 százalék. Mondanunk sem kell, hogy a legjobban akkor örülnénk, ha sem zálogházi, sem másfajta kölcsönre senki rá sem szorulna...

hogyan december 16-án megtartották a Rákosszentmihályi Szövetkezeti Gazdaasszonyképző Otthon első, kéthónapos tanfolyamának záróvizsgáját, amelyen a tanfolyam 27 hallgatója tökéletes felkészültségről tett bizonyosságot;

hogyan december 21-én, ünnepies keretek között megnyitott a Szászlekeny-Kolozsnagyida közti keskenyvágányú vasutvonal, amely Kolozsvárt Marosvásárhellyel és a Székelyfölddel köti össze. A vasutvonal gyors megépítése a m. kir. honvédség építészadának érdeme és — a megnyitó ünnepségen elhangzott beszéd szerint — a magyar honvédség és polgárság közti testvériség jelképe.

GAZDATUDOMÁNY

Téli munkák a réten és legelőn

Tavasztól ősziig a gazda szántóföldjeinek művelésével van elfoglalva s így talán megbocsátható, hogy a rét és legelő ápolási munkái elmaradnak. De már a téli napok közül néhányat okvetlenül reá kell szánnia arra, hogy a „szántóföld anyja“ is több-kevesebb ápolásban részesüljön.

Télen kell kihordani és elszórni a komposzt-, vagy más néven: keveréktrágyát. Ez tudvalevőleg apró trágya: mindenféle hulladék, csontok, meszes vakolat, tollsöpredék, hamu, emberi és állati ürülék, szoba-söpredék, stb. keveréke, mely összeérés után morzsálékossá válik s így a talajba fogással vagy talajhasogatóval könnyen bedolgozható. Ez a gyeptalajt nemcsak tápanyagokban gazdagítja hanem baktériumflóráját is élénkíti, magát a talajt tevékenyvé teszi.

A trágyalé kiöntözésének is a tél az ideje. Hatására már kora tavasszal gyorsan megindul a fűnövés. Az ilyen gyepek üde színével és dus levelzetével már messziről kitűnik.

Télen irtsuk a réteken és legelőken az oda nem való bokrokat (rekettye, kókény, galagonya, vadrózsa, bodza), melyek sok tápanyagot szívnak el és teret vesznek el a hasznos fűvek elől. Csak a domboldalokon, a vízmosások lejtőin, a futóhomok-területeken kell bizonyos helyeken néhány bokrot meghagyni.

A vízmosások megkötésére is ilyenkor kell időt szakítani. A munkát felülről kezdjük. Rőzsegátnál először fűzesszőket dugdosunk le, mert ezek tavasszal kihajtanak. A fűzfadugványok közét, valamint a gát elejét és hátulját 1 méter szélességben a gyombokrok rőzsegével jól kitöltjük.

A vízenyős réteken és legelőken sok zsombék szokott lenni. Ezek eltüntetése is téli teendő. Amennyiben a föld nem tulságosan fagyos, jó éles kapával földszint levágjuk s a fagy porzó hatását tesszük ki.

Ha rétünk vagy legelőnk egy részén már a gyepek már oly szegényes, hogy minden ápolási munka rajta reménytelennek látszik, az ilyeneket fagymentes időben, de még a tél közepeig törjük fel, 3—4 évig tartjuk művelés alatt — kapásnövények termelése és erős trágyázás útján azután gyepecsitjük be újra!

A lud hizlalása

Fiatallibapacsnyét úgy nyerünk, ha a libákat 4 hetes koruktól 12 hetes korukig közeli, jó legelőre járattuk, emellett naponta háromszor darafélék és zöldségvagdalék keverékből, továbbá szemes gabonamagvakból annyit adunk nekik, amennyit jó étvágyal elfogyasztanak. Így 3 hónapos korig a magyar liba 3, az emdeni 4 kg-os testsúlyra feljavitható.

Zsirra hizlalás a ludnál 9—10 hónapos korban, etetés vagy tömés útján eszközölhető.

Az első esetben 20—25 db-ot zárnak egy szűkebb helyre és itt naponta háromszor, áztatott árpa, főtt burgonya és tengeridára keverékével bőségesen megetetik. Az ilyen, u. n. önhizlalás 3—4 hétig folyik.

De nagy (1 kg) májat, sok (2—3 kg) zsirt adó és 8—9 kg súlyú kővérludat csak tömés útján lehet előállítani. A tömés szemeskukoricával szokásos, melyet felfőznek vagy sós vízben puhítanak meg és megszirosznak; a sós víz a szomjérzetet fokozza s így a máj növekedésére van kedvező hatással, a zsirozás révén pedig könnyebben csuszna le a töméskor a kukoricaszemek a lud nyelőcsőjén. A tömést 3—4 hétig naponta kétszer eszközölik. Az ól szűk legyen! Ha a begy még egyik tömési időtől a következőig nem ürült ki, akkor egy tömés kimarad. Ilyen eljárás mellett a napi fogyasztás 90—100 deka, tehát 3—4 hét alatt 25—30 kg szemeskukorica. A napi gyarapodás pedig 11—12 deka.

HIREK

Ha porba sujt...

Ha porba sujt a szenvedés:
Előveszem régi imakönyvem!
Az imában vigaszt lel a
Fájdalmakban összetört lellem...
Ha megsebzett, vérző szívvel
Sirnom kell ott, ahol senki sincsen:
Letörli a könnyeimet,
Hozzám hajol... feleml az Isten!...

Ha megcsalnak a remények,
Ha lelkemet kísérti a vétek:
Imádságra kulcsolt kézzel
Fohászokdva én az égre nézek...
Ha megértést itt a földön
Emberektől már hiába várok,
Fenn a mennyben az Istennél
Kérésemre hív választ találok...

H. PAPP MÁRIA.

A Kormányzó kitüntető kéziratot intézett a 80 éves Szurmay Sándor hárohoz. Magyarország kormányzója vitéz Szurmay Sándor báró valószínűs belső titkos tanácsos, gyalogsági tábornok 80-ik születésnapja alkalmából legfelsőbb kéziratot bocsátott ki, amelyben elismeréssel emlékezett meg kimagasló béke-szolgálatáról, de különösen a világháborúban aratott fegyvertényeinek dicsőséges sorozatáról.

A vezérkari főnök elismerése a Hangyának. Werth Henrik gyalogsági tábornok, a honvéd vezérkar főnöke, a Hangya-szövetkezet igazgató-ságához levelet intézett, amelyben elismeréssel szól a Hangya tevékenységéről, amelyet az észak-erdélyi országrészekben a katonai közigazgatás tartama alatt fejtett ki. A Hangya támogatásával tökéletes módon biztosítani lehetett az egyik legnehezebb feladatot: a közlekedés megszervezését és folyamatos működését.

Fiugyermeke született Ribbentrop külügyminiszter feleségének. Ribbentrop külügyminiszter felesége az elmúlt éjszaka Berlinben fiugyermekeknek adott életet. Ez az ötödik gyermekük.

Illyefalvy I. Lajos az árelenőrzés új kormánybiztosa. A kormányzó Kacsóh Bálint dr. kereskedelem- és közlekedésügyi államtitkár, az árelenőrzés országos kormánybiztosát, e tisztsége alól, értékes és eredményes munkásságának elismerése mellett, saját kérelmére felmentette s egyben az áralakulásnak, továbbá az ipari és más hasonló munka és szolgáltatás díjának ellenőrzése és az ezzel kapcsolatos intézkedések megítése céljából Illyefalvy I. Lajos dr.-t, Budapest székesfőváros statisztikai hivatalának igazgatóját, az árelenőrzés országos kormánybiztosává ki-nevezte.

Meghalt a volt finn államelnök. Kallio, Finnország elnöke, betegsége miatt lemondott. Utóda megválasztásának napján Kallio el akart utazni. Mielőtt kocsijába szállt és a kivezényelt diszszázad előtt elyonult volna, rosszul lett és összeesett. Nyomban kórházba vitték, az orvosok azonban már csak a beállott halált állapíthatták meg. Kallio halála Finnországban mérhetetlen gyászt keltett. Suomi gyászában az egész világ őszinte szívvvel osztozik.

Negyvenegy babakelengye az erdélyi anyáknak. A Cserkészleány-szövetség csapatai december 19-én ünnepélyes keretek között adták át Teleki Pálné grófnének azt a negyvenegy babakelengyét, amelyet a miniszterelnök felesége a főméltóságú asszony segélyakcióján keresztül juttat majd el az erdélyi anyáknak. A Cserkészleány-szövetség központjában megtartott ünnepségen Teleki Pálné grófné Lindermayer Antónia főcserkésznö údvözölte. Az átadott babakelengyeket a lányok maguk készítették és alapanyagukat is saját költségükön szerezték be.

Egy éven belül négy gyermeke született. Az Augsburg mellett Binwangenben Rollen Miller parasztagazda feleségének, egy éven belül most másodszor születtek ikrei. A második pároska röviddel előző jött napvilágra és ugyanugy, tnt az első ikerpár. kifogástalan egészségnek örvend. Érdekes, hogy ugyanugy, mint az első alkalommal, ezúttal is egy fiú és egy lány született.

Finnország új államelnöke. Finnország államelnökévé Risti Ryti miniszterelnököt választották. Mindjárt az első választási menetben 300 szavazat közül 288 szavazat esett rája, Helo négy, Svinhufved egy, Kivimaeki egy szavazatot kapott. Hat szavazat érvénytelen volt.

December 25-től január 1-ig felfüggesztették az egytál-étel rendelkezéseket. Mint a Távirati Iroda jelenti, a kereskedelem- és közlekedésügyi minisztérium vezetésével megbízott ipariügyi miniszter rendeletet adott ki, amellyel az egytál-ételekre megállapított rendelkezések hatályát az 1940. december 25-étől 1941. január 1-ig terjedő időre felfüggeszti.

Felhívás a „Vasárnap“ költőgárdájához! Egy dunántúli könyvkiadó-vállalat felkért egy — a falusi költők munkáiból való versesgyűjtemény összeállítására, melyet szeretnék Erdély visszatérése emlékének szentelni. Felkérem azért a Vasárnap tehetséges költőgárdáját, hogy 6—8 legjobb, nem túl hosszú versüket, rövid életrajzi adatokkal együtt, tíz napon belül hozzám beküldeni sziveskedjenek. A bírálatról mindenkit értesítek, ezért 20 filléres levélbélyeg melléklését kérem. Részvételi díjat fizetni nem kell! Cim: Dávid János, Csurgómagyarton, Somogy megye.

Korlátozzák a személyszállító vonatok forgalmát. A MÁV igazgatósága közli, hogy a különleges forgalmi helyzet miatt december 28-tól, szombattól kezdődően, a személyszállító vonatok mennyiségének erősebb mérvű korlátozása válik szükségessé.

Rablógyilkosság

December 20-án a késő délutáni órákban Schönfeld Izsó kötött-szövöttáru kereskedőt eszméletlenül, vérző fejjel találták budapesti, Király-utcai üzletében. Schönfeldet tőpá tárgyjal fejbeverték. A szerencsétlen ember a szanatóriumban, anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, meghalt.

A rendőrség alig néhány órai nyomozás után megállapította, hogy a rablógyilkosságot egy Lukács Jenő nevű kiskőrösi zsidó fiatalember követte el.

Lukácsot Uzsok közelében, Héjasdon, december 21-én este a csendőrök elfogták és nyomban Budapestre szállították. A 19 éves rablógyilkos beismerte tettét.

Tilos a nyul vadászata. Az elmúlt rendkívüli hideg tél folyamán nagy kárt szenvedett nyulállomány megóvása érdekében, a mezői nyul további vadászásának megtiltása vált szükségessé, mert a hirtelen beállt erős hideg az állomány pusztulását vonhatja maga után. Az erre vonatkozó földművelésügyi miniszteri rendelet folyó évi december hó 23. napjától a nyul további vadászata megtiltja.

A fagy halálos áldozatai. Posta György 47 éves szamosdaróci gazdálkodó Szatmárnémetiből hazafelé tartott. A hidegtől elgyengült, leült a töltés szélére és megfagyott. — Csengerbagoson Marosán Ilona 49 éves asszony alkonyatkor indult hazafelé a malomból. Letette a liszteszákot, ráült pihenni, elaludt és megfagyott. — Fehérszék község határában csonttá fagyva találtak meg Herskovic Izidorné 50 éves asszonyt.

Ikrek születtek a hóban. Salzburgból jelentik: Egy fiatal munkásnő a tamswégi országúton munkájából hazafelé tartott. Utközben születési fájdalmak lepték meg és a hóban két egészséges fiugyermekek adott életet. Egy arrahaladó gépkocsi felvette az anyát és a két kisfiút és beszállították a kórházba, ahol gondozásba vették őket. Mindhárman a legjobb egészségnek örvendenek.

„Mátyás“ - zúzó

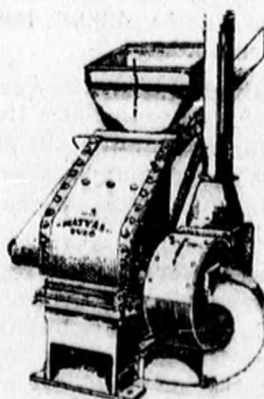
legmodernebb egytámaszúrló-, szártépő- és silóelőltő gépek.

Üzenőközből cserélhető szitákkal és metszőkészekkel. Alacsony fordulatszám.

EGYÉB GYÁRTMÁNYAINK:

Teherautópótkocsik, autókarrósziériák és gumikereki „Zelenski“ lovaskocsik, lakókocsik, öntözőkocsik, kúpörgők, csapágyas „Jullán“ acélkerekek, tengelyek, alvázak, hegesztett szerkezetek, hidraulikus prések, bálaszajtók, bálamelelők, tüzfűcskendőtárgoncák, légtalanítási felszerelések.

Gróf Zelenski Róbert GÉPGYÁR Kft.
Pestszentkereszt, Mikszáth-u. 18.

Telefon: 147-212, 347-566.

RÁDIÓ

Budapest I.

VASÁRNAP, XII. 29.

8: Ébresztő és hanglemek. 8.45: Hírek. 10: Római katolikus istentisztelet. 10.15: Evangélikus istentisztelet. 12.20: Időjelzés, stb. 12.30: Hangverseny. 13.45: Hírek. 14: Hanglemek. 15: **Időszéri gazdasági tanácsadó.** A földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata. 15.30: Szalonötös. 16: Hangképek a vasárnap sportjáról. 16.30: A világhódító Jézusársaság. Előadás. 17: Hírek. 17.15: Honvédműsor. 18: Varga Imre magyar nőfakat énekel. 19: Hírek. 19.20: Sporteredmények. 19.30: A magyar paraszt a színpadon. II. rész. Tanulmány. 20.40: Hírek.

HÉTFŐ, XII. 30.

12.10: Ének. 12.55: Hegedű, zongora. 13.30: Szórakoztató zene. 15.20: Cigányzene. 16.15: Diákfelóra. 17.15: Táncclemek. 17.40: Egészségügyi Kalendárium. 18.10: Suomi lelke. Előadás. 18.40: Címbalon. 19.20: Hangverseny. 20.40: Hírek, stb.

KEDD, XII. 31.

12.10: Cigányzene. 13.30: Szórakoztatózene. 15.20: Hanglemek. 15.40: Mit főzzünk? Beszélgetés. 16.15: Mentők Szilvesztere. Előadás. 17.15: Az év hullottai. 17.30: Szalonzenekar. 18.35: Ravasz László dr. püspök szilveszteri elmélkedése. 19.20: Tarka Szilveszter-est. 21: Cigányzene. 21.10: Mit énekelünk és mire táncoltunk 1940-ben? 22.10: Részletek a pesti Vigadó Szilveszter-estjéből. 23.15: Hanglemek. 23.55: Az Újesztendő kiűzöbén. Vitéz Somogyváry Gyula előadása. 24: A kolozsvári harangok között az Újesztendőt. Utána: Himmusz. Rákóczi induló. Majd: A Szózatot elmondja Táray Ferenc a Nemzeti Színház tagja. Utána: Katonazene és cigányzene.

SZERDA, 1941 I. 1.

8: Ébresztő. 8.45: Hírek. 9: Református istentisztelet. 10: Róm. kath. istentisztelet. 11.20: Evangélikus istentisztelet. 12.20: Időjelzés, stb. 12.30: Beszélgetés. 13.05: Újesztendő. Előadás. 13.45: Hírek. 14: Hanglemek. 15: Tarka gyermekdelután. 15.35: Ének. 16.05: Előadás. 16.30: Harmónium-hegedű-hárfa. 17: Hírek. 17.15: Petőfi a dalköltészetben. Előadás. 18.05: Szalonzene. 19.20: Naplár. Vers és muzsika az esztendő folyásáról. 20: Cigányzene. 20.40: Hírek.

CSÜTÖRTÖK, I. 2.

12.10: Gordonka, zongora. 12.55: Ének. 13.30: Magyar nőfakat. 15.20: Rendőrzenekar. 16.15: Ruzsin műsor. 17.15: Szalonzene. 17.40: Külföldi negyedóra. 18: **Tejelő állatok takarmányozása.** A földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata. 18.35: Zongora. 19.20: Hangképek az 1940. esztendő második felének érdekesebb eseményeiről. 20.20: Táncclemek. 20.40: Hírek.

PÉNTEK, I. 3.

12.10: Szalonzene. 13.30: Táncczene. 15.20: Hanglemek. 15.40: Mit főzzünk. Beszélgetés. 16.10: Diákfelóra. 17.15: Hegedű, zongora. 17.40: „Gazdagság.” Elbeszélés. 18.05: Cigányzene. Sportközlemények. 19.20: Részletek az Operaház műsorából. 20.40: Hírek.

SZOMBAT, I. 4.

12.10: Katonazene. 13.30: Hanglemek. 15.20: Cigányzene. 16.10: Ifjúsági rádió. 17.15: Hanglemek. 17.30: „Imnennán.” Hangképek. 18: A pécsi művészeti hetek megnyitó estje. 19.20: „A gyimesi vadvirág.” Népszínmű három felvonásban. 20.40: Hírek.

Budapest II. Kedd, december 31-én, este 18.30: **Mezőgazdasági felóra.** — Szombat, január 4-én, este 6.10: **Mezőgazdasági felóra.**

Arany-ezüst beváltás
a legmagasabb napi áron:
Szigeti Nándor és Fia
ékszerésznél,
Bpest, II. Olasz fasor 35. (saját ház)

KIADÓTULAJDONOS:
„FALU” MAGYAR GAZDA
ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSEG
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL.

Szőlőoltványokat,

szőlővesszőket, legtöbb fajban garanciával szállít, árjegyzéket ingyen küld:

Tóth János, Abasár, postafiók.

Megjelent a „Gyümölcstermelők Naplára” az 1941. évre. A gyümölcsös, zöldséges és virágoskert havonként időszéri tennivalóin kívül a kártevők, gombabetegek leírását, s az ellenük való védekezést is ismerteti. Sok érdekes szakcikk tájékoztat a termelés és értékesítés legújabb kérdéseiről, stb. A nagy gondossággal és szakszerűséggel összeállított kézikönyvet az Északpestvármegyei Gyümölcs és Szőlőtermelők Egyesülete adta ki. Ára 1.— P. Kapható: az Egyesületnél, IV., Mária Valéria-utca 12. (tel.: 386—654), a gyümölcstermelési intézők-nél és a nagyobb magkereskedésekben.

Halálos baleset fadöntés közben. Fadóntésnél segédkezett a munkásoknak a vasmegyei Nagymizdó község erdejében ifj. Tompa Bálintné 30 éves asszony. Az egyik fa döntés közben más irányba dőlt, mint ahogy számították s a szerencsétlen asszonyra zuhant, aki holtan maradt a sokmázsás fatörzs alatt.

Jó hangszereken játszott a legnagyobb élvezet. Elsőrangú igazán olcsón Reményi országos híri hangszertelepen vásárolhat: Budapest, VI/15. Király-utca 58—60. Kérjen díjmentes, 51. számú árjegyzéket.

Megjelent az 1941. évi **Közteltek-Zsebnaptár.** A *Közteltek-Zsebnaptár* ez évben negyvenhatediként jelent meg a legkiválóbb szakemberek közreműködésével, könnyen áttekinthető formában. A Közteltek-Zsebnaptárnak két kötetben kiadott negyvenhatedik évfolyama *Közteltek-Zsebnaptár* Sándor OMGE főtitkár és Buday György m. kir. gazd. tanár szerkesztésében ez évben ismét értékes részekkel bővült. A Zsebnaptár minden használója bizonyára örömmel fogja üdvözölni az idel kiadás új érdekes és tanulságos anyagát.

A bírőhoz egy veszekedő házaspár jön. A férj elpanaszolja, hogy ma reggel vett két kiló húst és az elfűnt. Az asszony azzal védekezik, hogy a húst a macska ette meg. A bírő erre elhozatta a macskát és rá-tette a mérlegre. Pont két kilót nyomott. Erre így szólt a bírő:

— A hus már megvan, de most hol a macska?

Baroufi és nyultenyésztők évkönyve 1941. A magyar baromfi- és nyultenyésztők számára hasznos és gyakorlati értékű kis évkönyv jelent meg, mely a kisállattenyésztési ágakkal kapcsolatban szakszerű ismertetéseket tartalmaz. Több hasznos gyakorlati szakcikk foglalkozik a baromfi- és nyultenyésztés, nemesítési, takarmányozási, állategészségi, jóvedelmességi és értékesítési kérdéseivel s hasznos tájékoztatást olvasható a fajáseltetés egyszerű és jó módjairól is. A 96 oldalas, képekkel díszített pompás évkönyvet László Andor dr. és sóvári Solnóczy Sándor dr. szerkesztették. Ára 2.40 pengő; megrendelhető Bpest, VIII., Práter-u. 9. sz. alatt, vagy kiadóhatalunk útján, a könyv árának és 12 fillér portó beklüldése mellett.

Kolduséletében huszezer pengőt gyűjtött. Özvegy Staffa Jánosné 71 éves kassai asszony felakasztotta magát és mire rátaláltak, már halott volt. Az özvegyasszony teljesen egyedül valóságos koldussorban élt. Mikor halála után lakását átkutatták, hagyatékában különböző kassai bankokban elhelyezett 20.000 pengőről szóló betétkönyveket találtak.

TALÁLJA KI!

SZŐREJTVÉNY

gyümölcs SZ zuz
(a = c) (ö = e)

A *Találja ki!* helyes megíjtését a *Jövő évi 3-ik számban* közöljük. A levelezőlapra írt megíjtéseket a *Vasárnap* szerkesztőségének címére (Budapest, V., Bátorhy-utca 24.) kell beküldeni. *Hiz-*

napon belül. Elkészve érkező megíjtéseket nem veszünk figyelembe. Jutalom: néhány értékes könyv. Kiosztjuk olyan olvasóink között, akik helyes megíjtést küldenek, előfizetői táborunk tagjai és előfizetési díjhátralékuk nincs.

A 49-ik számban közölt *Találja ki!* helyes megíjtése:

DECEMBER

Megíjtette: negyvenkét olvasóink. Jutalomkönyvet nyert: **Aranyos Kálmán (Rocsnyó)** és **Fehér István (Somogy-szob).**

Vásárok jegyzéke

Rövidítések:

o. = országos vásár, h. = havivásár, oák. = országos állat- és kirakóvásár, oá. = országos állatvásár, ok. = országos kirakóvásár, hák. = havi állat- és kirakóvásár, há. = havi állatvásár, hk. = havi kirakóvásár, áll. = állatok, se. = sertés, szm. = szarvasmarha, felh. = felhajtás.

December 29., vasárnap: Mezőcsát oá. — December 30., hétfő: Mezőcsát oák. Tápószele oák. Törökszentmiklós oák. — December 31., kedd: Miskolc há. a külön e célra épített istállóban. Nagybörzsöny oák. — Január 1., szerda: Kiskunfélegyháza o. jellegű kirakó-bucsvásár. Miskolc hák. és há. a külön e célra épített istállóban. — Január 2., csütörtök: Enes oák. Kaposvár oák. Miskolc há. a külön e célra épített istállóban. Ónod oá. Pétervársára oák. Tiszafüred oák. — Január 3., péntek: Buj h. se. felh.-sal. Hódmezővásárhely oá. Mindszent oá. Tiszafüred oák. — Január 4., szombat: Hódmezővásárhely ok. Mindszent ok.

Szerkesztői üzenetek

B. S. Hevesaranyos. Ön 1930 február hó 1. óta előfizetője lapunknak. Üdvözlét.

VÁSÁR ÉS PIAC

Készárúpiac. Buza: 78 kg-os 23.70. Röss: 71 kg-os 19.70. Árpa: Sörárpa, kiváló 26.60, sörárpa, elsőrendű 25.60, sörárpa 24.60, 68 kg-os ipari 23.20, takarmány, 65—66 kg-os 21.20, takarmány, középminőségű 20.20. Zab: 41 kg-os 22.05. Tengéri: 17.60.

Magpiac. Árak helyi, vidéki vasútállomáson, 100 kg-kint, minőség szerint: köles, fehér 48—50, vörös 46—48, egyéb 45—47, mák, uradalmi kék 254—258, lucernamag, nyers, arankás 410—470, lóheremag, fehérbárcás, ab Budapest 310—320, bíborheremag 150—165, muharnag 68—75, tavaszibükköny 53—58, szőszöb-bükköny 90—105, csillagfürt, fehér, lapos 27.25—27.75, cirokmag 31—32.50 pengő. **Az árkormánybiztoság által megállapított árak:** Viktóriaborsó, sterilizált 50.60, expressz, sterilizált 40.60, dunai fehér szókványbáb 41.60, lengece, nagyszemű, sterilizált 62.60, középszemű, sterilizált 50.60, kisszemű, sterilizált 40.60 pengő.

Takarmányvásár. Árak métermázsánként pengőben: Réti-széna, Ia 10—10.20, IIa 8.50—9.70, IIIa 5.50—7, muharszéna 9.40, lucernaszéna 12.20, lucerna és réti-széna keverék 12, lucerna és muharszéna keverék 12, rozsszalma 4.20.

Préseltakarmány- és szalmaárak. A józsefvárosi pályaudvaron 1940 december 9-én és 12-én jegyzett nagykereskedelmi árak: Réti-széna 6 Ia 10.50—10.70, muharszéna 9.70, lucernaszéna 12.50—12.70, lóhereszéna 11.70, zabosbükköny-széna 10.70, tavaszi szalma 5.50—5.70, rozsszalma, Ia 4.90, buzaszalma 4.70 pengő mm-ként.

Abraktakarmány. Árak kicsinyben, mm-kint, Budapestén: Buzakorpa 17.15, napraforgópogácsa 19.50, lenmagpogácsa 20.50, tökmagpogácsa 20.50, kókuszpogácsa 20, repecpogácsa 16.50, halliszt 49.50 P.

A napraforgómag legmagasabb ára. Az árkormánybiztos a napraforgómag legmagasabb árát budapesti és kolozsvári paritásában q-ként a következőképpen állapította meg: november 28., december 29., január 30. és február 1-től kezdve ismét 28 P. Ezekből az árakból csak 1.20 pengős kereskedői költségmég-

térítés és a vidéki termelői állomástól Budapestig, vagy Kolozsvárig a vasúti fuvardíj vonható le.

A szárított cukorrépaszelet legmagasabb ára. Az árellenőrzés országos kormánybiztosa az egységes, kilugozott, szókványszerű tisztaságú, legalább 88% száraz anyagot tartalmazó, szárított cukorrépaszelet legmagasabb gyári árát a budapesti és Budapesttől keletre fekvő cukorgyáraknál métermázsánként 12 pengőben, a Budapesttől nyugatra fekvő cukorgyáraknál pedig métermázsánként 12.50 pengőben szabta meg, helyi cukorgyártelep, zsák nélkül, az eladó költségén kocsira, vagy vagonba rakva. A szállítást egyéb mellékköltséggel, például fuvarlevél, kocsi kiállítás és mérlegdíj, stb. a vevő tartozik viselni. E rendelet hatálya azonban nem terjed ki az érdekképviseleti megállapodás, 4) jelű mellékletében előírt termelői szövetjárandóságra. Kereskedők a megállapított gyári árakhoz a fuvarköltségen és járulékaik kívül métermázsánként legfeljebb 50 fillér kereskedői hasznot számíthatnak.

Tenyészmarhák és jármosok. Ia belföldi jármoskőr és beállítani való tinó (tarka) 580—650 kg-os 90—95. Ia belföldi jármoskőr és beállítani való tinó 480—550 kg-os 88—94. Ia fehér jármoskőr 95—100, 1½ éves tenyész-űsző 100—110, 1¼ éves tinó 85—90, fiatal, hasas és friss fejű tehén 110—115 fillér kg-kint.

Vágómarha. Árjegyzés előnyban: Bika, tarka Ia 94—98, IIa 80—92, IIIa 60—78, ökor, magyar IIa 80, IIIa 70, tarka Ia 114—116, IIa 90—111, IIIa 64—86, tehén, magyar IIa 84, IIIa 66—70, tarka Ia 102—112, kivételesen 116, IIa 72—98, IIIa 55—74, bívaly, magyar 25, növedékek (éves) 64—107, kicsontozni való 30—54 fillér kilogrammonként.

Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani való 212, füstölt 240—280, háj 228, tepertő 200—240, sertészsír helybéli 224 fillér kg-ként.

Lóvásár. Igás kocsi (nehéz nyugati fajta) 600—1250, igás kocsi (könnyű nyugati fajta) 350—500, alárendelt minőségű ló 60—340, vágóló 30—270 pengő darabonként.

Baronfi és tojás. Élő baronfi: Tyuk 250—450, csirke, rántani való 160—250, sütni való 250—350 fillér darabonként. **Leölt baronfi:** Tyuk 200—260, csirke hízalt 260—360, rántani való 240—320, ruca hízott 200—260, húd hízott 200—270, pulyka hízott 180—280, libamáj, nagy 600—800, kicsi 300—600 fillér kg-ként. Teatojás 10 darabig 17, főzőtojás 14—16, apró 13—16 fillér darabonként.

Vad és vadhus. Szarvascomb 280—300, gerinc 420—440, lapocka 180—260, többi része 60—200, őz gerinc 400—480, comb 280—300, többi része 60—220, vaddisznó, gerinc 240, comb 240, többi része 60—80 fillér kg-ként. Nyul, borbén 400—650, fácán 340—450 fillér darabonként.

Halpiac. Harsa, nagyság szerint 310—440, csuka 240—300, ponty 200—300, kárász 150—200, compó 180—200 fillér kg-ként.

Szesz. A szeszgyedáruságnál a héten az összes szeszfeleségben a forgalom élenk volt és az árak nem változtak.

Gyümölcspálínka. A gyümölcspálínka-félékben az irányzat továbbra is szilárd és változatlanul tartott árakon létesültek üzletek. *Türkölly* 8—8.50, *seprőpálínka* 8.50—9, *szilvórium* 9.20, *eperpálínka* 9.50, *barackpálínka*, minőség szerint 11—12, *börpálat*, *alacsonyfoku* 13—14, pengős áron kelt el +4% forgalmi adó. A *börpálatot*, *avinálási célokra* 11—12 pengőig terjedő áron jegyezték. Az árak 10.000 literfokonként, III. táblázat szerint értendők.

Borpiac. A borpiac az utolsó héten lényegesen nem változott. A nagyobb kereskedők vásárlásait az ünnepek előtt lezárták és így az a néhány uradalmi tétel, amely a piacra került, viszonylag néhazen talált vevőre. Ennek ellenére a szilárdság tart, de az 1939. évi borok iránt a kereslet csökkent és ma már nagyon keresik a valamivel olcsóbb, de ritkább újborot. Az árak az Alföldön, újboroknál az intervenció árak felett vannak, seprő nélkül, vagontételekben azonban vásárolni sem igen lehet. Óborokban 10.50—11 pengő körül lehet vásárolni hl-fokonként. Áru jön a piacra, de a kereskedelem nagyobb mennyiségeket, tökehiány miatt is, alig vesz fel. A MASZOBSS az egész vonalon vásárol, a vásárlásokat azonban az évvégi zárlatra való tekintettel, bizonyos fokig csökkentette és a nagyobbfokú vásárlásokat — amint halljuk — csak januárban fogja folytatni. A minőségi börtidekben a klánlat majdnem mindenhol erősen csökkenében van, vagy megszűnt és a piacra kerülő áru és ár inkább névleges.